

Batılıların Osmanlı Adaletine Olan Hayranlığı

Günümüzde birçok yabancı siyaset-bilimci ve yönetim-bilimci, Osmanlı Tarihi konusunda araştırmalar yapmaktadır. Bunun en önemli nedenlerinden biri; Osmanlı imparatorluğu'nun üç kıtaya yayılmış geniş topraklarını, nasıl olup da 6 asır boyunca büyük başarı ve adaletle yönetebilmiş olduğudur. Bu topraklarda, farklı ırklara ve farklı dinlere mensup milletlerin yaşadığı da göz önünde bulundurulduğunda, Osmanlı'nın bu başarıyı ne şekilde elde ettiği, Batılı bilim adamları için daha da çekici hale gelmektedir.

Tarihçi Jason Goodwin, New York Times Gazetesi'nde yayınlanan, "Osmanlı'dan Öğreneceklerimiz" başlıklı makalesinde, Balkanlar'daki istikrarsızlık için bir çözüm önerirken aslında, merak edilen bu başarının sırrına da dikkat çekmiştir. Yazar, Osmanlı'nın idaresi altındaki topraklarda dini, kültürel ve etnik açılardan büyük farklılıklar bulunduğunu, ancak 14. yüzyıldan 19. yüzyıla kadar, halkın hiçbir kesimine asla baskı yapılmadığını ve kısıtlama getirilmediğini söylemiştir. Bu sayede Osmanlı'nın istikrarı ve düzeni koruduğunu söyleyen Goodwin, bugün yeryüzünde barışın ve huzurun sağlanması için Osmanlı'dan öğrenilecek çok fazla şeyin olduğunu dile getirmiştir. (Jason Goodwin, "Learning From the Ottomans" 16.8.1999, New York Times.)

Bir başka tarihçi, İngiliz F. Downey, Kanun-i Sultan Süleyman'ın üstün vasıflarını anlattığı bir eserinde Osmanlı'nın adalet anlayışının zamanının diğer devletlerine göre çok üstün olduğunu belirtmiştir. Downey, birçok Hıristiyanın kendi ülkesinden ayrılarak Osmanlı'nın adaletine sığındığını bildirmiştir. (F. Downey, "The Grand Turk Suleyman the Magnificent, Sultan of Ottomans", New York, 1929, Fransızca trc. Soliman le Magnefique, Paris 1930, s. 84)

Bu örnekleri çoğaltmak mümkündür. Birçok batılı yazar ve aydının Osmanlı'nın yönetim anlayışının üstünlüğünü vurgulayan görüşleri bulunmaktadır.

Osmanlı'nın bu başarısının anahtarı, din ahlakını gereği olan adalet kavramına olan derin bağlılığıdır. Bu nedendir ki, Osmanlı İmparatorluğu'nun adil idaresi, Müslümanların olduğu gibi gayrimüslimlerin de haklarını korumuştur. Dolayısıyla, Batılı bilimadamları, Osmanlı'nın sağladığı hoşgörülü ve anlayışlı yönetim sistemini çok ideal bulmaktadırlar.

Amerikalı ve Avrupalı bilim adamları, Osmanlı'nın adalet anlayışına hayranlıklarını açıklarken, aslında, Kuran'da bildirilen üstün ahlakın mükemmeliğini dile getirmiş olmaktadır. Çünkü, Osmanlı Devleti'nin adaletten ve doğruluktan taviz vermeyen yapısının asırlar boyunca hiç değişmemesi, Kuran ahlakının bu anlayışı gerektiriyor olmasından kaynaklanmaktadır. Yüce Allah Kuran-ı Kerim'de Müslümanlara, karşılarındaki insanlara karşı öfkelerine kapılmamalarını ve adaletli davranmaktan hiçbir suretle vazgeçmemelerini şöyle bildirmiştir:

"Ey iman edenler adil şahitler olarak Allah için adaleti ayakta tutun. Bir topluluğa olan kininiz sizi adaletten alıkoymasın. Adalet yapın. O takvaya daha yakındır. Allah'tan korkup sakının. Şüphesiz Allah yapmakta olduklarınızdan haberi olandır." (Maide Suresi, 8)

Yüce Allah'ın bu emrini yerine getiren Osmanlı Devleti, tarihte eşine az rastlanır.

<https://www.harunyahya.info/makaleler/batililarin-osmanli-adaletine-olan-hayranligi>